STAND DER MAAN.

5	November	LAATSTE KWARTIER.
11	»	NIEUWE MAAN.
19	»	EERSTE KWARTIER.
27	»	VOLLE MAAN.

WATERGETIJDEN.

			Hoog Water		Laag Water
2	ZATURDAG	's morg.	9-45	's av.	3-45
3	ZONDAG	»	10-30	»	4-30
4	MAANDAG	»	11-15	»	5-15
5	DINGSDAG	»	12-00	»	6-00

SURINAAMSCHE COURANT.

A°. 1833. ZATURDAG, DEN 2den NOVEMBER. N°. 88.

PARAMARIBO.

GOUVERNEMENTS SECRETARIJ.

POST-KANTOOR.

ONAFGEHAALDE BRIEVEN OVER DE MAAND OCTOBER.

De vrije Constatie van (E. Alexander.	D. H. Ohlmeijer.
C. D. Betting.	P. Peterson.
Corn. de Boer.	M. J. Robles.
Benj. a Cohen.	S. J. Verschuur.
F. C. Kuster.	C. van Glanen Weijgel.

Paramaribo den 1 November 1833.

De Tweede Commies ter Gouvernements Secretarij, belast met de waarneming der Posterij,

A. P. TIRION.

ADVERTENTIËN.

(41628) De AMBTENAREN, provisioneel belast met het Departement der *Nieuwe Wees-, Curateele en Onbeheerde Boedels Kamer* dezer Kolonie, zullen op Vrijdag den 8sten November e. k., des namiddags ten *vier* uren, door den Vendumeester A. SALOMONS, ten huize laatst bewoond geweest door den zich geabsenteerd hebbende BARTUS VAN EMDEN, en voor rekening van denzelven, publiek doen verkoopen: de aldaar nog aanwezig gevonden *Meubelaire Goederen*, bestaande in Stoelen, Tafels, Patent en Schoollampen, Schilderijen, enz.

Paramaribo den 31 *October* 1833.

C. A. FISCO,
2de Commies.

(41627) Wordt bij publieke inschrijving aan de meest biedende, te koop aangeboden.

Van Plantagie *de Zwarigheid*, ½ aandeel G. CASSE & Co.:

9 balen vuile KATOEN.

De monster derzelven is ten Kantore van de ondergeteekende ter bezigtiging, alwaar de inschrijvings-billetten, zullen worden aangenomen tot Maandag 4den November e. k., des voormiddags *twee* uren; zullende dezelven nader ten overstaan van den WelEdelen Groot Achtbare Heer W. C. KENNEDIJ, worden geopend.

Paramaribo den 31 *October* 1833.

V. VAN HALM Jz.,
Kustodient.

(41621) Wordt bij publieke inschrijving aan de meest biedende, te koop aangeboden:

Van Plantagie *Nieuwzorg*, $\frac{1}{8}\frac{5}{4}\frac{}{0}$ aandeel Boedel Mr. P. C. VEREUL: 10 vaten SUIKER.

Van Plantagie *Fauquenburg*, 6 dito., dito.

» » *Good Intent* c. a., 17 balen schoone en 1 dito geele KATOEN.

De Katoen liggen in de Waag ter bezigtiging, en de Suiker moeten door de Kopers voor hunnen eigen rekening en resico worden afgehaald.

De inschrijvings-Billetten zullen ter Griffie van het Geregtshof worden aangenomen, tot Dingsdag den 5den dezer, des morgens *acht* uren, als wanneer dezelven door Heeren Gecommitteerde Raden zullen worden geopend.

Paramaribo, den 1 November 1833.

V. VAN HALM Jz.,
Sequesters c. s.

SCHEEPSTIJDINGEN.

Binnengekomen.

Den 29sten Augustus, het Schip ANNA en LOUISA, Kapt. *J. K. de Jong*, van Amsterdam; — aan boord bevind zich een detachement Troepen, sterk 100 man, ter aanvulling van het Garnisoen dezer Kolonie.

Uitgezeild.

Den 30sten, Z. M. Brik ZWALUW, Kapt. Luit. *A. J. Tam*, over de Eilanden St. Eustatius en St. Martin, naar Curaçao.

NIEUWSTIJDINGEN.

EXTRACTEN uit de NIEUWE AMSTERDAMSCHE COURANTEN, van 27—30 Augustus.

Men meldt het volgende uit BOGOTA:

De handel is nu tot zulk eenen vervallen staat gebragt, dat men alle geregelde spekulatien moet afraden; de redenen hiervan zijn de volgende:

Eerstens schijnt het dat er geen duurzame handel met Columbia gedreven kan worden, zoo lang de landbouw niet verbeterd en men in stede van voortbrengselen, geld blijft uitvoeren.

De landbouw is thans in eenen allerellendigsten toestand, en schijnt sedert 1810 trapsgewijze achteruit gegaan te zijn. Van daar dat men niet alleen geene produkten vond voor den uitvoer, maar zelfs niet genoeg voor binnenlandsche consumptie, zoodat in stede van den vreemdeling de voortbrengselen hunner nijverheid in ruil te geven voor zijne waren, zij het goud verwisselen moesten dat eenmaal hunnen rijkdom uitmaakte, en welke schat het gebleken is, dat niet onuitputbaar was, want door gedurige uitvoer is het geld zeer schaars geworden.

Vele lieden beginnen zich nu wel op den landbouw toe te leggen, zoodat welligt met der tijd die tak merkelijk verbeteren kan, maar het zal nog lang duren eer dezelve tot zulk eenen graad verbeterd zij, dat daardoor de uitvoer van specie noodeloos wordt.

Columbia heeft gebrek aan handen en indien ook de werkende klasse vermeerdert door eenen aanhoudende vrede, ontbreekt het nog aan lieden die een genoegzaam kapitaal bezitten om hunne werkzaamheden op zulk eene groote schaal te kunnen beginnen, dat zij hunne voortbrengselen goedkoop genoeg ter markt brengen om met Noord-Amerika en de koloniën mede te dingen; de ongemakkelijke wegen en de kostbare wijze van vervoer uit de binnenlanden, moeten ook nog lang eenen geweldigen hinderpaal tegen eenen genoegzamen uitvoer zijn. Wel is waar, men heeft in het verledene jaar, van uit de provincie Velez, eene nieuwe communicatie gemaakt met de Magdalena, en het is te hopen dat anderen dit voorbeeld volgen, maar veel tijd zal er nog moeten verloopen, eer de nieuwe communicatien zoo menigvuldig zijn, dat zij eenen genoegzamen invloed kunnen uitoefenen op den uitvoer; terwijl eindelijk de tienden en andere kerkelijke regten, te zwaar op den landbouwer drukken, dan dat het hem mogelijk zoude zijn het hoofd op te beuren, want eenmaal tot armoede vervallen zijnde, is het moeijelijk dien weder te boven te komen. Men verwacht wel dat het aanstaande Congres iets doen zal ten behoeve dezer belangrijke klasse, maar dat zal zich bepalen, tot het vrijgeven van sommige of wel alle uitgaande regten op producten, die zij niet leveren kunnen, zonder hun de middelen aan de hand te geven waardoor ze in staat zouden worden gesteld eerst die producten te verkrijgen. Onder de weinige artikelen van uitvoer, die Nieuw-Grenada thans met vrucht ter markt brengen kan, schijnt de Katoen der Magdalena een der beste te zijn, en de handel in Verwhout begint zich ook te verlevendigen. Omtrent drie à vier jaren geleden had men zoo veel Verwhout gehaald, dat alle markten overladen waren, waardoor dat artikel tot zulk eenen spotprijs viel, dat het de kosten van het halen niet opbragt.

Nu echter die overvloed langzamerhand verbruikt is geworden, zijn onderscheidene vaartuigen gekomen, zelfs met kontanten, om hout in te nemen, maar naauwelijks was er genoeg geveld om vier dier ladingen vol te maken: dit zal weder levendigheid geven aan St. Marta en Rio Stacha. De Cacao en Calcuta, die altijd langs Maracaibo uitgevoerd werd, schijnt thans weinig gevraagd te zijn of moeijelijkheden te ontmoeten, want men heeft er hier zóó veel van gebragt, dat zij die van de Magdalena heeft doen dalen. Huiden, indien dezelve goed bereid zijn, leveren eene goede terug vracht op voor de vereenigde Staten, maar het is moeijelijk zich drie à vier duizend stuks te verschaffen, en gewoonlijk zijn dezelve bedorven voor dat zij de kust naderen. De Kina schijnt thans niet sterk gezocht te worden.

Het schijnt alzoo dat geen bestendig voordeel gevende handel met dit land gedreven kan worden, voor en aleer de landbouw tot zulk eene mate heeft toegenomen, dat men de terug vrachten in voortbrengselen en niet in specie maakt, want daar het geld dagelijks schaarscher wordt, moet ook de verkoop verminderen, tot dat men andere artikelen gevonden zal hebben, die hetzelve kunnen vervangen. Hieruit volgt evenwel niet, dat het goed is alle communicatie af te breken, verre van dien, kleine speculatien, voornamelijk in modewaren, die door de aanvoerders zelve in het klein verkocht worden, laten nog winst over, en men zoude hierdoor den weg banen om dezelve in betere dagen meer in het groot te doen.

Tweedens is de markt overvoerd, waaruit eene te groote daling in de prijzen ontstaan moet, om verdere geregelde verzendingen te kunnen aanraden.

De vrede welke dit land thans geniet, en valsche berigten van degenen, die om het even, hoe, consignatien zoeken te verkrijgen, schijnt de Engelschen in Europa uitgelokt te hebben om speculatien te wagen, ten minste de invoeren zijn veel te groot voor de behoeften en de armoede van het land. Er zijn hier Engelsche huizen, die niet alleen een aantal goederen in het tolhuis laten berusten om de aliavala niet te betalen, dewijl hunne pakhuizen vol zijn, maar zelfs goederen gedeponeerd hebben op het plein van Bogota, waardoor de markt als geheel verloren gerekend kan worden, want er zijn hier geene kapitalisten zoo als in Europa, die op eens vele goederen op-

kooper, in de hoop dat zij er naderhand eene goede winst op kunnen maken, en indien zij ook bestonden, zouden zij bij zulk eene speculatie even min rekening vinden, want men zoude voortgaan goederen te zenden. Hetgeen dus nu waarschijnlijk plaats moet hebben is dat de kooplieden in Europa, welke weldra moede zullen zijn om op remisen te wachten, last geven zullen om, tot welken prijs ook, te verkoopen, waardoor de waren tot eenen spotprijs zullen vallen. Een ander nadeel door deze overvoering veroorzaakt, en hetwelk men nu reeds gevoelt, is dat men thans geene winkeliers meer dwingen kan om met een goed, tevens een slecht artikel te koopen, want de kooplieden hunne magazijnen vol hebbende, geven alle mogelijke voordeelen om ten minste een gedeelte hunner goederen af te zetten, en schrijven de winkeliers hun thans op hunne beurt de wet voor. Ofschoon nu de Engelsche goederen meest ingevoerd worden door de fabrijkaten zelve, die hier hunne klerken of agenten hebben, en zij dit dus beter koop doen kunnen dan onze kooplieden, kan dit voordeel hun niet tegen schade behoeden, zoodat alle invoerders met groote verliezen worden bedreigd. De inlandsche kooplieden of winkeliers zijn, met zeer weinige uitzonderingen, lieden die geen kapitaal bezitten en handel drijven zonder de minste berekening te maken. Zij verteeren veel geld, en om zich dit te verschaffen koopen zij goederen op 8 à 12 maanden krediet, zetten eenen winkel op en beginnen te verkoopen, maar verteeren het geld ook weder even schielijk als zij hetzelve in handen krijgen, en wanneer nu de vervaldag hunner wisselbrieven nadert, nemen zij eenige goederen van een ander huis, verkoopen dezelve hier en daarbij gedeeltens 10 à 20 pCt. onder de waarde en voldoen hiermede hunne schuld, gewoonlijk 4 à 5 maanden na dat de betaaldag verschenen is, bij kleine sommen, naar gelang zij gelden in krijgen; en de zaken zijn hier tot zulk eenen ellendigen staat vervallen, dat zij, die op deze wijze hunne engagementen vervullen, goede betalers genoemd worden. Zoodanig heeft men hier gedurende jaren handel gedreven; het zal dus niet vreemd schijnen dat thans alle handelaren hier op het punt zijn van te niet te gaan, hetgeen sommige gegoede inlandsche kooplieden die loopbaan heeft doen verlaten, om zich in landbouwers te hervormen. Ongelukkig schijnt het niet bij deze speculatie gebleven te zijn, maar het blijkt dat frauduleuse bankeroeten van 20,000 à 30,000 piasters thans ook in gebruik komen, daar men er in eene maand tijds reeds drie gezien heeft. — Het schijnt dat die lieden aangemoedigd worden, door de slechte zeden van dit land, want zij worden thans op dezelfde wijze en met evenveel ontzag behandeld als van te voren; ook komt hier de haat in aanmerking, welke men tegen de vreemdelingen voedt, waardoor eene dusdanige diefstal aan een vreemdeling gepleegd, niet als schandelijk aangemerkt, maar veeleer met algemeen genoegen vernomen wordt.

Men moet het dus den Engelschen wijten, dat den weinigen handel, die hier bestond, den bodem is ingeslagen geworden, zoo door overvoer als door ongehoord krediet te verleenen, maar ook zij zullen er het zwaarst bij lijden.

Voor het oogenblik is onze handel onbeduidend, en wordt voor het grootste gedeelte gedreven over Noord-Amerika. De Franschehandel, die welligt op een derde verminderd is, gaat ook grootendeels langs dien weg, want de regten op de wijn zijn te hoog, om de consumptie te vermeerderen, en zij kunnen moeijelijk een schip bevrachten, zonder de lading met wijn aan te vullen. Die van Noord-Amerika is van weinig waarde, dewijl dezelve voor een groot gedeelte bestaat in levensmiddelen. Het decreet dat die natie vrijstelde van de betaling van het extra regt van 5 à 7½ pCt. op goederen door vreemde bodems aangebragt, zouden denzelven zeer merkelijk verlevendigd hebben, ware het niet ingetrokken geworden. Engeland is dus het eenige land dat groote invoeren doet, en en hoe het zulks bij voortduring doen blijft, is onmogelijk te beseffen. Men zal zich een denkbeeld kunnen vormen van de waarde der goederen die in Nieuw-Grenada ingevoerd worden, wanneer men nagaat dat in Carthagena en Sta Martha alleen in vijf maanden tijds *f* 542.436. 5 aan inkomende regten betaald zijn, zonder te berekenen hoeveel langs dezelfde havens binnengesmokkeld is. Over Maracaibo zijn ook vele goederen ingevoerd en langs den Atrato is eene ontzaggelijke menigte koopmanschappen binnen gebragt. Het opstellen dezer rivier heeft Carthagena en Bogota veel nadeel toegebragt. Voorheen passeerden alle goederen voor Choco, Antioguia en de Cauca langs Carthagena, en de meesten voor de twee laatstgemelde Provincien over Bogota; maar nu worden zij voorzien langs den Atrato, want door het tolhuis te Guibdo, het eerste dat men ontmoet, op dertig dagreizen van de kust gelegen is, worden bijna alle goederen ter sluiks ingevoerd; waartoe de woestheid dier onbewoonde streken bijzonder geschikt is, en men geeft dus de voorkeur aan dien weg. Daarenboven bevoordeelen de inwoners van Choco en Antioguia ook den sluikhandel, dewijl zij dusdoende eenen beteren prijs maken van hun stofgoud. Carthagena beklaagt zich daarom zeer, dat haar handel vermindert zonder dat het Gouvernement er winst van trekt. Indien men niet eenen of anderen maatregel ten voordeele dier haven neemt, wordt zij gewis met eenen totalen ondergang bedreigd.

Sta. Martha, beter gelegen voor de verzending langs de Magdalena, begeert nu meer bezocht te worden, waartoe het herleven des handels in verwhout niet weinig bijdraagt en ontneemt dus Carthegena het weinige dat haar gebleven was.

MENGELINGEN.

HET CONSTITUTIONNELE PORTUGAL.

Door al de woelingen en verwarringen, onlusten en verdeeldheden, die het grootste gedeelte der staatkundige wereld, gedurende het loopende jaar, opleverde, en wier bijzondere beschouwing menigmaal het onderwerp onzer politieke beredeneringen was, nu eens met betrekking tot *Frankrijk*, dan weder ten opzigte van *Engeland*, *Duitschland* of *Italie*, maar vooral ook ten opzigte van het, in magt en uitgestrektheid zoo aanmerkelijk gekortwiekte, *Turkije*, en eindelijk en voornamelijk met betrekking tot ons eigen dierbare Vaderland, werd onze aandacht niet zelden afgetrokken van den staatkundigen toestand van het zuidwestelijk Europisch schiereiland, het ongelukkige *Portugal*, meer dan al te lang de speelbal van heerschzucht en geweld en het bloedige slagtoffer van broederhaat en onregtvaardigheid. Maar hoe weinig belangrijks leverde die toestand ons ook, bijna een jaar lang, op?! De bemagtiging van *Oporto* op den 9den Julij 1832 was en bleef het eenige gevolg van don *Pedro's* zoogenoemde bevrijdings expeditie. Het beleg dier stad duurde in het oneindige, zonder dat er een stap voorwaarts tot derzelver herneming van de zijde der Miguellistische troepen gedaan werd; en het stond, naar het oordeel van vele staatkundigen, met de zaak van donna *Maria* zoo slecht geschapen, dat men de vrees voor eene geheele mislukking der vaderlijke poging, bij het vertrek van don *Pedro* uit *Frankrijk*, niet zonder grond gekoesterd, reeds ten volle verwezenlijkt meende te zien.

Maar ziet, daar schiet op eens eene lichtstraal door de donkere wolken van angstvalligheid en hopeloosheid te voorschijn. Het berigt der stoutmoedige onderneming van den dapperen *Napier* dringt tot ons door. De vloot van don *Miguel* is genomen, zijn leger bij *Lissabon* wordt geslagen en de hoofdstad roept de regte erfgename van den troon als Koningin van *Portugal* uit. De gevangenissen worden ontsloten; duizenden, om staatkundige gevoelens veroordeelden of aanvankelijk gekerkerden, herkrijgen hunne vrijheid en juichen den hervormer van het diep ongelukkige rijk toe, die zegepralend het paleis zijner vaderen binnentreedt. Welk een omkeer van zaken! Welke heilrijke vruchten eener onderneming, waarvan men, eensdeels om de geringe magt, welke don *Pedro* zijnen, naar het scheen, overal wel verschansten broeder tegenstelde, anderdeels om den anti constitutionnelen geest die het meest invloed hebbende gedeelte der Portugeezen tot de uiterste verdediging van hun grondgebied zou hebben moeten aanvuren, de nadeeligste gevolgen verwachtte. *Portugal* zal zich dan eerlang, zoo voorspelt men, in de voorregten eener algemeen doeltreffende constitutie mogen verheugen en op de puinhoopen van den zetel eens aartsgeweldenaars den troon eener jeugdige Koningin gevestigd zien, wier vader geene pogingen onbeproefd kan laten, om het geluk zijns Vaderlands met dat zijner dochter zoo veel mogelijk te verzekeren.

Maar die gezegende dageraad is misschien nog verre van aan te breken. Eene doeltreffende constitutie voor *Portugal* behoort tot het getal der schier onoverkomelijke zwarigheden. De geslagen partij der Miguellisten is nog verre van verslagen. De maatregelen, door den meineedigen broeder aanvankelijk genomen, en de listen, door hem en zijne aanhangers, waaronder de Fransche ex-minister *de Bourmont* geene geringe rol vervult, in het werk gesteld, om de min beschaafde en ligtgeloovige Portugezen met de krachtigste banden aan zich te verbinden, zijn zoo vele struikelblokken, die den constitutionelen hervormer in den weg liggen, dat derzelver opruiming met regt als hoogst moeijelijk te beschouwen blijft. Daarenboven behooren tot de heilrijke verwezenlijking eener doeltreffende constitutie: volkseendragt en volksverlichting; twee planten, wier algemeene bloei en wasdom op den anders zoo mild bevoorregten Portugeschen bodem nog weinig hoop geven. Onder de Koningen *Emanuel* en *Johan* III was de Portugeesche letterkunde op den hoogsten trap; daarna is zij tot den laagsten graad gedaald, en in de laatste jaren droeg zij slechts weinige heilzame vruchten. De beeldende en schoone kunsten hebben er nooit willen tieren. De meeste seminarien brengen onbeduidend weinig of niets goeds ten behoeve der algemeene verlichting voort, omdat zij onder den invloed van zekere lieden staan, die haren voorgang zoo veel mogelijk trachten tegen te werken. Het volkskarakter der Portugezen wordt ons doorgaans beschreven als bij uitstek naar het bijgeloovige, zinnelijke, opvliegende, hoogmoedige, jaloersche en doorgaans naar het nieuwe en ligtzinnige overhellende: hoedanigheden, lijnregt strijdig met het omhelzen dier eenstemmigheid, gematigdheid en standvastigheid, voor het genot van doeltreffende constitutionnele instellingen onmisbaar. Gelukt het echter, hetgeen wij om der menschheid wil en om de zaak van ware beschaving en zedelijke verlichting vurig wenschen, al die oneffenheden effen te maken en *Portugal* eene gewenschte kalmte en welvaart te verschaffen, waarvoor het van de zijde zijner rijke natuurvoortbrengselen in allen deele vatbaar is, dan mogen wij de aanvankelijk bekroonde onderneming van don *Pedro* van harten toejuichen, dan mogen de Portugezen zich met dubbelen grond verblijden in zijne roemrijke zegepraal, dan stijge hun loflied ten hemel, en weergalme het *Te Deum laudamus* in hunne tempels; dan zien wij door de hervorming van *Portugal* ook voor *Spanje* den dageraad eener gewenschte volksvrijheid aandagen; ten minste de noodzakelijkheid voor het Madridsche hof geboren worden, om, door een wijs en voorzigtig gehoor geven aan den wensch van het verlichtste gedeelte der natie, de uitbarsting eener revolutie te voorkomen, die ook voor dat rijk de hoogst nadeeligste gevolgen zou na zich slepen.

KWAADAARDIGE SLANGEN OP DE GOUDKUST.

Alle slangen in Afrika zijn zoo goedaardig niet als die, welke men in het rijk van Juda aanbidt. Er zijn op de Goudkust, onder andere, verscheidene soorten, wier ontmoeting ten hoogste gevaarlijk is. Verslindend, en twintig voet lang, vindt men dikwijls in haar ingewand met alleen ingeslokte beesten; maar zelfs menschen, die nog in haar geheel zijn.

Ter Drukkerij van Gezusters Serrës.